

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:

Sátoraljaujhely

Vármegyház

II. udvar, 1. emelet.

ZEMPLÉNI GAZDA

MEZŐ- ÉS SZŐLŐGAZDASÁGI SZAKLAP

Megjelenik
havonként.Előfizetési ár:
Egy évre 4 pengő.Hirdetések
díjszabás szerint.

Főszerkesztő:

Dr. Báró WALDBOTT FRIGYES
elnök.A Zemplénavármegyei Gazdasági
Egyesület hivatalos közlönye.Felelős szerkesztő:
ENGELBERTH REZSÓ
ügyvezető igazgató**Mezőgazdasági rovat**Rovatvezető: dr. báró Waldbott Frigyes
a Zemplénavármegyei Gazdasági Egyesület elnöke.**Végre megjött a májusi eső**

Május 25-e van, Orbán napja. Ezuttal azonban nem pusztító fagyot, hanem áldást, életet, kenyeret osztogató kiadós, 20 millimétert meghaladó meleg esőt hozott s megmentette a már-már pusztuló növényzetet. Mugmutatta ugyan haragját is a perzselő fagyhullámban 21-én, de ez jelentéktelen volt s csak a legmélyebb talajmentén kis foltokban okozott kárt.

Emberemlékezet óta nem sütött ki a tél végét jelentő nap oly korán, mint ez évben. A február közepén megkezdődött jó idő lehetővé tette a tavaszi munkák korai és gyors megkezdését és elvégzését. Bár március és április hideg volt, minden a legkisebb zökkenő nélkül haladt. Május elején ugyan egyszer esett 5—8 milliméteres eső, azontul a viharos jellegű szelek és hideg egész 23-áig gyötörték az idejében kikelt vetéseket. Csak a gazda tudja, mennyit aggódott, amikor sok helyen a kikelő vetést a kiszáradt talajjal elhordta a viharrá erősödött szél, a hidegtől megsárgáltak a vetések, kopárak lettek a legelők, nem fejlődtek a mesterséges takarmányok és a májusi fagytól elpusztultak vagy kisebb mértékben megperzselődtek egyes növények.

Végre megjött a májusi eső s minden reményünk megvan arra, hogy ezután jobb idők következnek, jó aratás lesz, mely biztosítja majd a hadsereg és polgári lakosság mindennapi kenyerét.

Megszűnt a Délzempléni fenyegető ragadós száj- és körömfájás veszélye

A Taktaharkány községben megállapított ragadós száj- és körömfájás miatt alakított veszélykerület május 26-án feloldatott. Egyidejűleg feloldta a vármegye alispánja Taktaharkány községben a legeltetési és udvarzárlatot is.

A vármegye állattenyésztő és állattartó gazdaközönsége nagy megkönnyebbüléssel veszi tudomásul a veszély elmúltát és hálás mindazoknak, akik gyors és kérlelhetetlen szigorral végrehajtott rendelkezéseikkel elejét vették olyan bajnak, mely a mai háborus gazdálkodásban felmérhetetlen károktól mentette meg őket. De hálás a vármegye minden rendű és rangu lakosa is, mert a ragály továbbterjedése megfosztotta volna a lakosságot esetleg egész nyáron a tej és tejtermékek fogyasztásától, ami a közellátás szempontjából jelentett volna súlyos nélkülözéseket.

Felhívás mészműtrágya igénylésre

Lapunk legutóbbi számában felhívtuk a gazdaközönség figyelmét a földmivelésügyi miniszter ur által engedélyezett mészműtrágya akcióra, melynek során teljesen díjtalanul kapható mészműtrágya, csupán a vasuti fuvardíjat kell vállalnia az igénylőknek. Jelentkezni egyesületünkben kell.

Zsizsiktelenítő telepek Zemplénavármegyében

A földmivelésügyi miniszter ur egyesületünk régebbi előterjesztésére az alábbi községekben engedélyezte ez évben a zsizsiktelenítők felépítését:

Sátoraljaujhely megyei városban, Bodrog-szerdahelyen, Cigándon, Hernádnémetiben, Karoson, Megyaszón, Ondon, Perbenyiken, Rátkán, Sárospatakon és Tiszakarádon. Ezen helységekben lehetőleg már ez évben üzembe helyezik a zsizsiktelenítőket.

Szőlőgazdasági rovat**A sötétszínű permetlevelek hatása és a feketefesték használata**

Tapasztalataink szerint a sötétszínű bordói lé, valószínűleg a beárnyékolással kapcsolatos élettani hatás, valamint a lébe tett fekete festék rézvísszatartó tulajdonsága miatt, a peronoszpóra

elleni védekezésben kedvező eredményt adott. Ez különösen vonatkozik az alacsonyabb töménységű (1/2%-ig) levekre.

Erre a célra bármelyik vízzel könnyen elkeverhető fekete (nem kátrány-) festék használható. Erre a célra készült a Földművelésügyi Minisztérium által forgalombahozatalra engedélyezett „Szőlő ultrafekete” készítmény.

Bármelyik fekete festék használatakor az 1 hl. lére számított 3—500 gr. mennyiséget a kész bordói léből kivett néhány liter folyadékkal jól összekeverjük és ezt állandó keverés közben öntjük a többi permetléhez.

Az így készített 1/2%-os, feketefestékes bordói lé védőhatása jóval meghaladja a 1/2%-os rendes bordói lé hatását. Különösen fontos ezt tudni akkor, amikor aránylag kevés rézgálic áll rendelkezésre, hogy így azt minél gazdaságosabban tudjuk beosztani.

A Tokajhegyaljai Hegyközségi Tanács közleményei:

A **mészszükségletet** biztosítottuk **június** hónapra azon hegyközségek részére, melyek már eddig is a bodrogszerdahelyi mészüzemből látták el magukat és szekeren szállíthatják el a kiutalt mennyiséget.

A Zempléni Gazda 3. számában, de az érdekelteknek küldött körlevélben is közölt feltételek mellett

a ujhelyi hegyközség	4., 16. és 30-án	12—12	q-t,
a hercegkuti hegyközség	1-én	12	q-t,
a vámosujfalui hegyközség	2-án	12	q-t,
a tolcsvai hegyközség	8. és 26-án	12—12	q-t,
az olaszliszkai hegyközség	9. és 25-én	12—12	q-t,
a bodrogkereszturi hegyközség	10-én	12	q-t,
az erdőbényei hegyközség	11-én	12	q-t,
a bodrogolaszi hegyközség	12-én	12	q-t,
a szegi hegyközség	17-én	12	q-t,
a kistoronyai hegyközség	18-án	12	q-t,
az erdőhorváti hegyközség	19-én	12	q-t,
a kistárkányi hegyközség	22-én	12	q-t,
a bodrogkisfaludi hegyközség	29-én	12	q-t,

szállíthat el a bodrogszerdahelyi mészüzemből.

Ha valamelyik hegyközség nem igényli a kiutalt meszet, ezt idejében jelentse a Tanácsnak, hogy azt másik hegyközség részére juttathassuk.

Nikotint közvetlenül a debreceni dohánygyárból utaltuk ki azon szőlő- és gyümölcsgazdáknak, továbbá hegyközségek részére, kiknek szükséglete nagyobb. Ezeket a dohánygyár csak június első hetében fogja leszállítani s ezek sürgetése céltalan. A sátoraljaujhelyi igényjogosultak a Tanács utalványa ellenében Asztalos Béla kereskedőnél vásárolhatják meg.

Üres nikotinos edények visszaküldendők.

Oltópamutot csak kis mennyiségben sikerült biztosítanunk a bejelentett igénylők részére, melyet a Hegyközségek és Szőlősgazdák Országos Szövetkezete utánvétellel fog a *vidéki igénylőknek* június 1-ig megküldeni, *sátoraljaujhelyi bejelentett szőlősgazdák* a Tanács utalványára Asztalos Béla kereskedőnél vásárolhatják meg.

A permetező anyagok célszerű elosztása

Amint általánosan ismert, az idén minden katasztrális hold hiánynélküli szőlőterület utalványok alapján 10 kg. rézgálicot, 8 kg. feketegálicot és 4 kg. rézmészport kap. Gyakorlati tapasztalat, hogy közepes peronoszpórafertőzés esetén a permetezési időny alatt 1 kat. hold szőlőterület gondos megpermetezéséhez 30 hl. permetlé szükséges. Mivel a megszokott erősségű permetlevek alkalmazása mellett a rendelkezésre álló 3-féle réztartalmu készítmény (rézgálic, feketegálic, rézmészpor) nem biztosítja a 30 hl. permetlevet, szükséges, hogy a takarékoság elveit szem előtt tartva, de az eredmény biztosítása mellett a tulerős 1.5 %-os bordóilé, sőt az egyébként célszerűen szükséges 1%-os bordóilé alkalmazásától eltekintsünk, mert különben a rendelkezésre álló rézgálic és feketegálic mennyiségekből csak 15 hl. permetlevet tudnánk kat. holdankint biztosítani, ami gondosan és takarékosan vezetett permetezések mellett még háromszori permetezést is alig biztosítana. Ha mármost történetesen ezen három permetezés befejezése után, tehát kb. június hó második felében következnek be akár csak közepes peronoszpórafertőzés, úgy ezen bajjal szemben védtelenül állnánk, mert addig minden teljes hatásu permetezőszert már elhasználtunk.

Ezen indokoknál fogva nyomatékosan felhívjuk a szőlősgazdák figyelmét az alábbi permetezési eljárásra, mely 10 kg. rézgálic, 8 kg. feketegálic és 4 kg. rézmészpor gondos beosztásával 25 hl. hatékony permetlevet biztosít kat. holdankint, ami legalább négy permetezést és az ötödik permetezést is biztosítja a rézmészpor és cinkgálic igénybevétele mellett. Miután a feketegálic (Ulkuprol) összetételével sokan még mindig nincsenek tisztában, újlag közöljük, hogy összetétele a következő: 1.5 kg. feketegálic tartalmaz 400 gr. tiszta rézgálicot, 600 gr. Szőlő-Ultrafeketét és 500 gr. cinkgálicot.

Egyebekben utalunk a táblázatra amelynek követése a jelen viszonyok között szakszerű és a takarékosági szempontoknak is megfelel:

Az idén kiutalt permetezőanyagok célszerű elosztása

(kat. holdra = 10 kg. rézgálic, 8 kg. feketegálic és 4 kg. rézmészpor.)

A „Borászati Lapok“-ból

Permetezés és porozás	Az oldat erőssége %	Gyenge lombzatnál kell		Dús lombzatnál kell		Megjegyzés	
		permetlé hl.	permetezőanyag kg.	permetlé hl.	permetezőanyag kg.		
I.	0.5	2	1.- kg. rézgálic (1.- kg. szalonnás mész)	3	1.50 kg. rézgálic (1.50 kg. szalonnás mész)	Csak bordólével! — de azért külön lehet hoz- zátni hl.-kint 1/4—1/2 kg. timsót is.	
II.	0.5	4	2.- kg. rézgálic (2.- kg. szalonnás mész)	5	2.50 kg. rézgálic (2.50 kg. szalonnás mész)		
Fürtporozás ...		a 4 kg. rézmészpor csak egyszeri porozásra elegendő!				Akinek több rézmészpora van, tanácsos legalább kétszer végezni a fürtporozást.	
III.	1.5 } külön	5.35	8.- kg. feketegálic (5.35 kg. szalonnás mész)	7 } 5.35 hl. 1.65 hl.	8.- kg. feketegálic (5.35 kg. szalonnás mész) 0.83 kg. rézgálic (0.83 kg. szalonnás mész)	Dús lombzatu szőlőben nem lesz elég a fekete- gálic, tehát a többi részt vagy külön kell 0.5%-os bordólével permetezni, — vagy összekeverten a feketegáliccal felerősítéssel. Fontos, hogy az elkészí- tett levét mindig ellenőrizzük lakmusz- vagy fenolfi- talin papirossal, hogy helyesen legyen közömbö- sítve. Ha timsót is adunk a bordólébe, akkor ugyan- annyi oltottmészrel több szükséges.	
	0.5 } keverve	2.35 } 3.- }	3.50 kg. feketegálic 1.50 kg. rézgálic (3.85 kg. szalonnás oltott mész)				2.35 } 4.65 }
IV.	0.5	7	3.50 kg. rézgálic (3.50 kg. oltott mész)	10	5.- kg. rézgálic (5.- kg. oltott mész)		
	1.5 } keverve	3 } 4 }	4.50 kg. feketegálic 2.- kg. rézgálic (5.- kg. szalonnás oltott mész)	3 } 7 }	4.50 kg. feketegálic 3.50 kg. rézgálic (6.50 kg. szalonnás oltott mész)		
V.	0.5	7	3.50 kg. rézgálic (3.50 kg. szalonnás oltott mész)	10	már nem jut sem rézgálic, sem feketegálic!		Az V. permetezést csak rézgáliccal (bordólé) kell végezni, hogy cinksó ne kerülhessenek a borba. Fontos, hogy a lombzatat zöldvágatással jól ritkítsuk meg, jól csonkazzuk le, mert dús lombzatat esetében csak IV. permetezésre futja az anyag.
Összesen elfogy	—	25	10.- kg. rézgálic 8.- kg. feketegálic 15.20 kg. oltott mész (=6.- kg. égetett mész)	35	9.83 kg. rézgálic 8.- kg. feketegálic 15.20 kg. oltott mész (=6.- kg. égetett mész)		Akinek főlöleges rézmészpora van (lavalyi), az 3 kg. rézmészport keverjen el 1 hl. vízben (meg- felel 0.5%-os bordólének), szükségéből ez is jól fel- használható kiegészítésként.

Zemplén vármegye Máv nyári menetrendje

Ervényes máj. 17-től visszavonásig

Csap—Sátoraljaujhely—Budapest

	szv.	á. gyors	szv.	gyors	szv.	szv.
Csap ind.	—	—	6.33	14.27	15.12	22.22
Királyhelmecc ind.	—	—	7.05	14.45	15.40	22.58
Sátoraljaujhely érk.	—	—	7.53	15.13	16.23	23.51
Sátoraljaujhely ind.	4.35	—	—	15.21	16.36	0.10
Szerencs érk.	5.53	—	—	16.17	17.50	1.21
Miskolc érk.	6.55	—	—	17.04	18.53	2.54
Miskolc ind.	—	8.03	—	17.24	19.20	3.30
Budapest érk.	—	10.30	—	21.10	—	9.00

Az éjjel után 0.10 órakor Ujhelyből induló személyvonattal Királyházáról és Munkácsról 2 hálókocsi jön. Ujhelyieknek fenntartott helyek vannak. Válthatók a Nemzeti Hittelintézet menetjegyirodájában.

A 19.20 órakor Miskolcra tovább induló személyvonat csak Füzesabonyig közlekedik.

A Miskolcra 8.03 órakor Budapest felé induló áramvonalas gyorsra igazolányosoknak és bérletjegyeseknek 1 P pótdíjat kell fizetni az ujhelyi Máv pénztárnál (A vonatban 2 P.) Az áramvonalas gyors személypoggyászt nem visz. Ezeket egy későbbi vonat szállítja utána.

A rendes gyorsvonattal étkező kocsi közlekedik.

Budapest—Sátoraljaujhely—Csap

	szv.	gyors	szv.	szv.	szv.	á. gyors
Budapest ind.	21.30	7.00	—	14.05	—	16.50
Miskolc érk.	3.15	10.34	—	18.55	—	19.18
			átszállás		átszállás	
Miskolc érk.	3.45	10.54	13.40	19.32	—	—
Szerencs ind.	4.57	11.41	14.40	20.32	—	—
Sátoraljaujhely érk.	6.20	12.35	15.55	21.50	—	—
Sátoraljaujhely ind.	6.38	12.42	16.25	22.06	13.40	—
Királyhelmecc érk.	7.31	13.10	17.18	22.55	14.28	—
Csap érk.	8.02	13.29	17.47	23.27	15.03	—

Az áramvonalas gyorsra igazolányosoknak és bérlet-

jegyeseknek Budapesten a pénztárnál 1 pengős pótdíj kell váltani.

Az „Árpád”-ok megszűntek. A Budapestről 21.30 órakor induló személyvonathoz 2 hálókocsi van csatolva. A Budapestről 7.00 órakor Munkács és Ungvár felé induló rendes gyorsal pedig étkezőkocsi jön.

Peronospora Kalendárium

egyetlen műszer, amely egyszerű beállítás után önműködően és pontosan azonnal jelzi, hogy mikor kell egyes esetekben permetezést eszközölni a peronospora ellen. A műszer ára darabonként 30 pengő, több darab rendelésénél 22.50 pengő.

A Hegyközségi Tanács helyiségében minta-készülék megtekinthető, ugyanott rendelés feladható.

A feketegalic használata

A rézgalic mellett a Földmívelésügyi Minisztérium feketegalic néven új védekezőszert is bocsát a szőlősgazdák rendelkezésére, amely szintén réztartalmu szer és a peronospora ellen sikerrel használható. Ezt 1.5%-os töménységben kell használni. A permetlé készítése hasonló módon történik, mint a bordói léé és 1 hl. léhez szükséges 1.5 kg. rézgalic közömbösítésére 1—1.2 kg. szalonás oltott méz kell. A közömbösítést lakmusz, vagy fenoltalein-papírral ellenőrizzük, mint a bordói lé készítésénél.

Felolvasó: Engelberth Rezső.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság

hazánk legrégebb, legnagyobb biztosító intézete.

Alapítva 1857.

Szerződéses viszonyban a Zempléni Várm. Gazdasági Egyesülettel

Elfogad a legmértányosabb feltételek mellett:

Életbiztosításokat: haláleseti tőkebiztosításokat, járadékbiztosításokat, jelzálogkölcsönrel kapcsolatos életbiztosításokat.

Tűzbiztosításokat: lakóházak biztosítását, lakásberendezésekre és egyéb háztartási tárgyakra, árukészletekre, mezőgazdasági átalánybiztosításokat, gyárak és ipartelepek tűzbiztosítását, üzemszünetből keletkező kártalanítási biztosításokat, házbérvészteség elleni biztosításokat.

Betörésbiztosításokat: lakásberendezésekre és egyéb háztartási tárgyakra, árukészletekre pénztári kiküldötték rablás elleni biztosítását.

Üvegbiztosítást: kirakat és ablakokra.

Jégbiztosításokat: kalászos terményekre, szőlőre, dohányra és egyéb kapásnövényekre.

Szállítmánybiztosításokat: szárazföldi és vízi, vasúti és postai áruküldeményekre, tengerentúli küldeményekre, pénzeslevelekre és egyéb postai értékűküldeményekre.

Automobilok: tűz-, lopás-, törés és robbanási károokra, szavatossági biztosítását, bennülők balesetbiztosítását.

Baleset- és szavatossági biztosításokat: egyéni balesetbiztosításokat, gyárak és gazdaságok szavatossági biztosításait.

Géptörésbiztosításokat: ipari üzemekben és gazdaságokban, közüzem és ipartelepeken.

Állatbiztosításokat: igás- és tenyészállatokra.

Bővebb felvilágosítást nyújt: a Vármegyei Gazdasági Egyesület, vagy a Társaság sátoraljaujhelyi főügynöksége, Sátoraljaujhely, Kazinczy-utca 3. szám.